

4/6

Előterjesztés
Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ fenntartói
ellenőrzéséről szóló beszámoló

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 92/B. § (1) bekezdése a szociális intézmény fenntartói feladatai körében az alábbiakat rendeli el:

„A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmény állami fenntartója (...)

b) ellenőrzi az intézmény működésének törvényességét; (...)

d) ellenőrzi és évente egy alkalommal értékeli a szakmai munka eredményességét; (...)

Továbbá a szociális szolgáltatásokról szóló 7/2011.(IV.21.) önkormányzati rendelet (a továbbiakban: Ö.r.) 16. § (3) bekezdése szerint a Képviselő-testület minden évben meghallgatja az intézményvezető beszámolóját és tájékozik az ellenőrzési tapasztalatokról.

A hivatkozott joghelyek rendelkezéseinek és a Képviselő-testület 2013. évi munkatervének kíván megfelelni az Orosháza Város Önkormányzat **Egységes Szociális Központ** (a továbbiakban: ESZK) **2012. évi működéséről készült intézményvezetői beszámoló**nak, valamint az ESZK 2012. évi működésével kapcsolatos fenntartói és más jogosult szervek által nyert **ellenőrzési tapasztalatoknak** az előterjesztése.

Az *intézményvezetői beszámoló* szociális ellátásonként bemutatja az elmúlt évben végzett szakmai tevékenységet, az elért eredményeket, amelyek alapján a Képviselő-testület meg tudja ítélni a szakmai munka eredményességét.

Az ellenőrzésről készült előterjesztés I. és II. részből áll. Az *I. részben a fenntartó által szerzett ellenőrzési tapasztalatok*, a II. részben más hatóságok és szervek által végzett ellenőrzések összefoglalója ad képet az ESZK működéséről.

I.

1./ A fenntartó és az ESZK (együtt)működése során kialakult szokásos, folyamatos kapcsolattartás alkalmával nyert információk, a folyamatba épített ellenőrző tevékenység:

- a.) Az ESZK a fenntartóval *egyeztetetten* hajtott végre változtatásokat szervezetében és tevékenységei körében, kezdeményezve alapszervezetüknek, az **Alapító Okiratának** és a **Szervezeti és Működési Szabályzatának** módosítását, Képviselő-testület általi jóváhagyását. Talán legjelentősebb változás volt az ESZK életében 2012. évben az alapszolgáltatások közül a családsegítésnek az átadása az Orosházi Kistérség Többcélú Társulásának fenntartásába és működtetésébe. Ezzel egyidejűleg az ESZK Orosháza, Hajnal u. 1. sz alatti telephelye meg is szűnt. A Tanyagondnoki Szolgálat telephelye átkerült az Orosháza, Teréz u. 14. alá.

b.) Az ESZK a működési engedélyében foglalt adatok változásai miatt kezdeményezte a fenntartónál, hogy a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről szóló 321/2009.(XII.29.) Korm. rendelet 4. §-a szerint a működési engedély módosítása *határidőben megtörténjék*. A módosításra okot adó változások voltak az a) pontban foglaltakon túl pl. a Platán Idősek Otthonának férőhelyszám csökkentése 167 főről 150 főre, határozott idejű működési engedélyének módosítása határozatlan idejűre, a Tanyagondnoki Szolgálat gépjármű cseréjéből adódó adatváltozások, a fenntartó adószámának változása.

c.) Az alapdokumentumokban és a jogszabályokban bekövetkezett változásokat ellátási formánként átvezették a **szakmai programokon**, a Bentlakásos Egység esetén a **házi rendeken, melyeket az Ö.r. rendelkezésének megfelelően a fenntartóhoz jóváhagyásra betérjesztettek**.

A szakmai programok azt mutatták, hogy valamennyi ellátási forma esetében igyekeztek megfelelni mind a módszertani ajánlásoknak, mind az ellátottak változatosság iránti igényeinek. **A szakmai programokban fellelhetők voltak a kötelező tartalmi elemek:** a szolgáltatás célja és feladatai, különösen: a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, a tevékenységek leírása; a más intézményekkel való együttműködés módja; az ellátandó célcsoport jellemzői; a feladatellátás szakmai tartalma, módja, a nyújtott szolgáltatások formái, köre, rendszeressége, a bentlakásos intézményekben a gondozási feladatok jellege, tartalma; az ellátás igénybevételének módja; a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja; az ellátottak és az intézmény munkatársai jogainak védelmével kapcsolatos szabályok.

Házi rend a rendelet szerinti tartalommal készült: együttélés szabályai, az intézményből való eltávozás és visszatérés rendje, kapcsolattartás szabályai (az ellátottak egymás közti, illetve hozzátartozóikkal való kapcsolattartása), az intézménybe vihető személyes használati tárgyak köre, érték-, és vagyonmegőrzésre átvett tárgyak átvételének és kiadásának szabályai, ruházattal, textíliával, tisztálkodó szerekkel való ellátás, a ruházat és textília tisztításának és javításának rendje, az intézményi jogviszony megszűnésének szabályai, az egyéni és közösségi vallásgyakorlás szabályai, az intézmény alapfeladatán túli programok, szolgáltatások köre és térítési díja (A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000.(I.7.) SzCsM rendelet 5. §).

d.) A tartós bentlakást nyújtó szociális intézmények esetén a fenntartónak gondoskodnia kell az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekképviseleti fóruma megalakításának és tevékenységének szabályairól. Ezen szabályok keretében az ESZK kezdeményezőként javaslatot tett két idősek otthona telephelyén kívül még a Hajléktalanok Átmeneti Szállásán és a Bölcsődében az **érdekképviseleti fórum** létrehozására.

A Képviselő-testület határozatban delegált tagokat az érdekképviseleti fórumokba, melyek működésük során egyik legfontosabb tevékenységükként véleményezték a szakmai programokat és a házi rendet.

- e.) Az ESZK folyamatosan küldte az intézményi jogviszony megszüntetéséről szóló intézményvezetői döntéseket a fenntartó számára. A megszüntetések az ellátott kérelmére történtek. Oka pl. a gondozott állapot javulása, melyet követően visszaköltözött otthonába vagy rokonaihoz.
Intézményi jogviszony létesítésére irányuló kérelem 116 db érkezett. Megvalósult 79 beköltözés. 4 soron kívüli elhelyezésre került sor súlyos egészségügyi és szociális állapot alapján. Sürgősségi esetek nem torlódtak, ezért elhelyezési nehézségbe nem ütköztek. Elutasításra nem kellett sort keríteni.
Összességében megállapítható, hogy **az intézményi jogviszonyok keletkezése és megszűnése az év során törvényes eljárás keretében történt.**
- f.) **A fenntartót sem kliens, sem hozzátartozó nem kereste meg panasszal az elmúlt évben.** Ilyen értesítés az ellátottjogi képviselőtől sem érkezett.
- g.) **A térítési díjak** módosítását követően kiküldött értesítéseket az ellátottak tudomásul vették és elfogadták.

2./ A fenntartónak az ESZK székhelyén, illetve a telephelyein végzett ellenőrzései

a.) A Polgármesteri Hivatal *Belső ellenőrzési csoportjának* ellenőrzése a Városi Önkormányzat Címzetes Főjegyzőjének megbízásából

Az ESZK 2012. évi **pénzmaradvány** elszámolásának ellenőrzése került elrendelésre.

Megállapítást nyert, hogy a dokumentáltság megfelelő volt. A kötelezettséggel terheltként kimutatott pénzmaradvány összege meghaladta a módosított pénzmaradványt, így szabad pénzmaradvány nem keletkezett.

b.) *Közfoglalkoztatás*

Az ESZK 2012. évben 41 közfoglalkoztatott – 2 szakképzett – részére biztosított munkalehetőséget.

A foglalkoztatás dokumentálását teljes körűen végezték.

c.) A Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda *Népjóléti, Szociális Csoport* ellenőrzése

ca) Az ESZK törvényes működése szempontjából alapvetőnek tekintett, az intézményi jogviszonyt keletkeztető megállapodások tartalmi megfelelősége, jogszerűsége

A megállapodásokhoz jogszerűen a Szt. 94/C § szerinti tartalommal készült formanyomtatványok kerültek felhasználásra. Főbb tartalmi elemei:

az ellátás kezdetének időpontja, időtartama, az igénybe vevő számára nyújtott szolgáltatások tartalma, a személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok, az ellátás megszüntetésének módja, az igénybe vevő természetes személyazonosító adatai.

cb) A szociális intézmény/szolgáltatás szakmai programjai

A hatályos jogszabályokhoz, a módszertani kutatások eredményeihez igazodó és nem utolsó sorban az ellátást igénybe vevő kliensek elvárásait is figyelembe vevő tartalommal kerültek összeállításra. A működés során a program megvalósulása folyamatos. Az egyes módszertani intézmények a szakmai programokat véleményezték.

cc) Az intézmény működésének általános feltételei

A Szt. alapján az intézménynek/szolgáltatónak rendelkeznie kell működési engedéllyel, alapító okirattal, szervezeti és működési szabályzattal, szakmai programmal, a bentlakásos intézményeknek házirenddel, a dolgozók munkaköri leírásával és a szervezeti és működési szabályzatban felsorolt egyéb szabályzatokkal.

Az ESZK székhelyén valamennyi dokumentum megtalálható. A szabályzatok aktualizálásának folyamata nyomon követhető.

A szabályzatok megismerését és alkalmazását minden telephely számára biztosítják.

A működési engedély alapján készült tanúsítványok, a szakmai program és ahol van, a házirend kifüggesztéséről gondoskodtak a telephelyeken az ellátottak és hozzátartozóik számára.

Az ellátottak adatait tartalmazó dokumentumokat elzártan tárolták az adatvédelmi követelményeknek megfelelően.

cd) A tárgyi feltételek

Az ESZK telephelyein az épületek általában akadálymentesen megközelíthetőek. A helyiségek a mozgáskorlátozottak igényei szerint is használhatóak.

A *nappali ellátást* biztosító intézmények helyiségei lehetőséget nyújtanak a közösségi együttlétre, pihenésre, személyi tisztálkodásra, személyes ruházat tisztítására, az étel melegítésére, tálalására és elfogyasztására, rosszullet esetén a betegek elhelyezésére.

A *bentlakásos intézményben* a közösségi helyiségek a kollektív programok színterei, a lakószobák a nyugodt pihenést és a személyes tárgyak elhelyezését szolgálják.

A szabadidős programokhoz sajtótermékek, könyvek, kártya-, és társasjátékok, tömegkommunikációs eszközök állnak rendelkezésre.

A *házi segítségnyújtásban* több éve dolgozók szolgálati kerékpárt kaptak az ellátottakhoz való eljutás érdekében.

Az *étkeztetésben* az étel telephelyekre, illetve a kliensekhez történő eljuttatása érdekében az ESZK vállalkozóval kötött megbízási szerződést 2011. szeptember 1-től, amely konstrukció azóta is jól működik. A külterületen élő kliensek étkeztetését a tanyagondnokok oldják meg.

Az intézményi szolgálatot teljesítők számára a munkaruha biztosított. A terepen dolgozók ruhapénzt (fejenként évi 10.000,- Ft) kaptak a munkaruha megvásárlására.

A Platán Idősek Otthona korszerűsítése, dologi feltételeinek javítása érdekében az ESZK pályázatot nyújtott be (támogatási intenzitás 100%), amelyben eredményhirdetés még nem volt.

ce) A személyi feltételek

A képesítésre vonatkozó általános személyi feltételek teljesültek, amely szerint az ellátottakkal közvetlenül foglalkozó, személyes gondoskodást végző személyek legalább 50 %-ának szakképzettnek kell lennie az alapszolgáltatásban (kivéve: nappali ellátás), és legalább 80 %-nak szakképzettnek kell lennie a nappali és a szakosított ellátásban. A képesítettség teljes volt.

A létszámnorma is minden szolgáltatásban teljesült.

Az ESZK 2012. évben is részt vett a közfoglalkoztatásban. A közfoglalkoztatott 41 személy (2 fő szakképzett, 39 fő szakképzetlen) munkája és az ellátottak „ház körüli” tevékenysége a meglévő személyi állományt a szaktudást nem igénylő feladatokban jelentősen segítette.

cf) A szakmai feltételek

A szociális ellátásban általános szakmai feladat, hogy gondozási tervet kell készíteni a szakosított intézményi ellátásban részesülő személyekre vonatkozóan, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézményben legalább hat hónapig bentlakóknak és az alapellátásban részesülőknek jogszabály szerint.

Az ESZK ennek a szakmai feladatnak eleget tett és a gondozási terveket a rendelkezések szerint évente, valamint szükség szerint – ha a gondozott állapotváltozása indokolta - felülvizsgálták.

Az időseket ellátó intézménynél különösen a figyelem középpontjába kerül a megfelelő egészségügyi ellátás biztosítása. A betegekkel való bánásmód gondos, segítőkész. 2012. évben új háziorvossal szerződött az ESZK, akinek a tevékenységével kapcsolatosan eddig még pozitív visszajelzés érkezett. Az intézményi háziorvosi szolgáltatást egyébként az ellátottaknak nem kötelező igénybe venni, a szabad orvosválasztás joga biztosított.

Az egészségügyi szakellátást igénylő betegeket az ESZK gépkocsija szállítja a rendelőbe, gondozó kíséretében, aki általában kieszközöli a soronkívüliséget a betegek számára.

Sajnálatos, hogy az elöregedés folytán egyre gyakoribb a magatehetetlenség, a fokozott ápolási igény megjelenése. Korábban nem jellemzően, már az Ezüst Fenyő Idősek Otthonában is egy egész emelet került lezárásra a betegek nyugalma és biztonsága érdekében. Az ESZK felkészült a szakszerű ápolásra.

cg) Az intézmény szerepe a helyi szociális ellátórendszerben

A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások iránti igények kielégítésében a városban a legnagyobb súllyal jelen lévő és legnépszerűbb intézmény az ESZK.

Az alapellátásban a 4 idősek klubjában 2012. évben összesen 113 személy fordult meg. (Összkapacitás 115 fő.) Ők többnyire étkezést is igényeltek. (A rákócziitelepi klubban nem étkezik mindenki, mert a szolgáltatások 2010. évi szétválasztása óta ez is lehetséges.)

A házi segítségnyújtást 150 személy vette igénybe. Az étkeztetés éves mérlege: helyben fogyasztott 108 fő, elvitte 72 fő, kiszállítást kért 175 fő. Az ételt már nem beszállítótól szerezte be az ESZK, mert 2012. évben a főzőkonyháján kapacitásbővítést eszközölt. Minden igényt kielégítően diétás étkezést is nyújtott, amely az összes étkeztetésnek kb. 22 %-a.

Az ESZK további részintézményei teljes kapacitás-kihasználtsággal működtek. A hajléktalan ellátás igénybevétele változatlanul évszak-függő volt.

II.

Hatóságok és szakmai szervezetek ellenőrzési tapasztalatai

Jogszabályok határozzák meg azoknak az ellenőrzéseknek az elvégzését a feladatkörükben és hatáskörükben érintett hatóságok, szakmai szervezetek számára, amelyek biztosítják az egészséges, kulturált lakhatás és munkavégzés biztonságának, a szakmai munka minőségi színvonalának megőrzését a szociális intézményekben és a szociális szolgáltatások nyújtása során.

A fenntartói ellenőrzésen túli kitekintés, mások észrevételeinek rövid összefoglalása nem érdektelen abból a szempontból, hogy - főleg a szakhatóságok megállapításai alapján – átláthatóak legyenek azok a feladatok, amelyek időbeni megoldására az önkormányzati szociális intézményrendszer biztonságos, működőképes és versenyképes fenntartása érdekében törekedni kell.

Az ellenőrzések volumenéhez képest a hiányosságok kisszámúak, és mindaz, amely a személyi állomány szakmai felkészültségének és a munkához való viszonyának függvénye, szinte maradéktalanul helyes, törvényes és szakszerű volt.

1./ A Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv Oroszázai-, Szarvasi Kistérségi Népegészségügyi Intézete (ÁNTSZ) által végzett ellenőrzések

- a.) A nappali és a bentlakásos intézményekben **higiénés** ellenőrzést végeztek, a **nemdohányzók védelméről** szóló törvény rendelkezéseinek, valamint a **munkavédelem** szabályainak betartását vizsgálták. Továbbá a **bentlakásos** intézményekben **ápolásszakmai** ellenőrzést is végeztek. Általános megállapítás volt, hogy szabálytalanságot nem tapasztaltak. A tárgyi feltételekben adódott javítani való: Ószirozsa Klubban a linóleum padlót kellett leragasztani, a Reménység Klubban tisztasági meszelést hajtottak végre, a Hajléktalan Szállón a mellékhelyiségben, az Arany Évek Gondozóházban a betegszobában, a Platán Idősek Otthonában a fürdőkben és a közlekedőkben kellett kimeszelnit és a Platán nővérszobáiban a kézfertőtlenítéshez lengőkaros orvosi csaptelep felszerelése volt szükséges.
- b.) A Vadvirág Esély Klubban vizsgálták szakhatósági szempontból a szociális foglalkoztatás új telephelyét, ahol a veszélyes anyagokkal kapcsolatos kockázatbecslési dokumentum pótlását kérték
- c.) A főzőkonyhában és az öltözőkben higiénés, közegészségügyi ellenőrzés során sor került rovarirtás elrendelésére, rovarháló cseréjére és rendszeresíteni kellett „egy főre eső anyaghányad nyilvántartást”.

2./ A Békés Megyei Kormányhivatal Orosházi Kerületi Állategészségügyi és Élelmiszer-ellenőrző Hivatal ellenőrzése

A főzőkonyha élelmiszerhigiéniai hatósági ellenőrzésére került sor. Javasolták a hűtőkamra hűtő/fagyasztó kapacitásának felülvizsgálatát, a húselőkészítő góliát mosogatójának visszahelyezését és a tésztás helyiség munkaasztalainak javítását, a különleges ételeket előállító helyiségben kézmosó felszerelését.

3./ A Magyar Államkincstár Békés Megyei Igazgatósága

A Vadvirág Esély Klubban folyó szociális foglalkoztatás elszámolását ellenőrizték. Adminisztrációs hiba miatt korrekciót kellett végrehajtani.

4./ A Békés Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalának ellenőrzései

Az ESZK átfogó szakmai ellenőrzése keretében került sor az egyes részintézmények személyi és tárgyi feltételeinek, kötelező dokumentációi vezetésének a vizsgálatára. A tárgyi és személyi feltételeket, az ellátotti dokumentációt megfelelőnek találták. A szociális foglalkoztatás szakmai ellenőrzése nyomán sort kellett keríteni némely munkaköri leírás módosítására.

Az ellenőrzés során bevonásra kerültek módszertani intézmények, úgy mint: Máltai Szeretetszolgálat Módszertana (hajléktalan ellátás), Aranysziget Otthon (idős ellátás), Békés Megyei Szociális, Gyermekvédelmi, Rehabilitációs és Módszertani Központ (fogyatékosok nappali ellátása), SAVARIA REHAB-TEAM Szociális Szolgáltató és Foglalkoztatási Kiemelten Közhasznú Nonprofit Kft. (munka-rehabilitációs foglalkoztatás).

Az ESZK Ellenőrzési nyilvántartása alapján nyomon követhető volt, hogy az intézmény az ellenőrző hatóságok és szervek megállapításait érdemben áttekintette és a szükséges intézkedéseket haladéktalanul megkezdte minden esetben, amennyiben forrással rendelkezett.

Az ESZK ellenőrzéséről szóló előterjesztés nem tér ki a Bölcsőde helyzetére, ügyeire. A vonatkozó jogszabály szerint minden év május 31-ig kell áttekinteni a településen a gyermekvédelmi ellátások rendszerét, működését. Ezen előterjesztésnek lesz része a Bölcsődével kapcsolatos információk közzétevése. A Bölcsődéről tehát az éves gyermekvédelmi beszámolóban lesz szó.

A ellenőrzésről szóló fenti előterjesztést követően a következő határozati javaslatot terjesztem elfogadásra a Tisztelt Képviselő-testület elé:


Határozati javaslat

Orosháza Város Önkormányzat Képviselő-testülete elfogadja a Polgármesteri Hivatal Igazgatási Iroda Népjóléti, Szociális Csoport által az Orosháza Város Önkormányzat Egységes Szociális Központ 2012. évi működése törvényességének és a szakmai munkája eredményességének ellenőrzéséről készült előterjesztést.

Végrehajtásért felelős: Kovács György irodavezető a határozat közléséért
Határidő: 15 nap

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy tárgyalja meg az ESZK ellenőrzéséről készült előterjesztést és fogadja el a határozati javaslatot.

Orosháza, 2013. április 08.


Kovács György
irodavezető